

Vattenfall AB

Staff Function Communications
Public & Regulatory Affairs Sverige
169 92 Stockholm

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
fredrik.forsberg@regeringskansliet.se

Datum:
2024-07-03

Kontakt: Kristian Gustafsson
E-post: kristian.gustafsson@vattenfall.com

Telefon: 0705295217

KN2024/00779

”En kapacitetsmekanism för elmarknaden

Vattenfall AB tackar för möjligheten att få kommentera på promemorian, dess bedömningar och förslag.

Promemorians bedömning: Det bör finnas en kapacitetsmekanism i Sverige även efter den 15 mars 2025. Kapacitetsmekanismen bör åtminstone under en övergångstid vara en strategisk reserv.

Vattenfall delar regeringens bedömning att det bör finnas en kapacitetsmekanism i Sverige även efter den 15 mars 2025. Vi anser att det **tills vidare** bör vara i formen av en strategisk reserv.

Frågan om en kapacitetsmekanism för det svenska elsystemet bör bedömas i ett tydligt helhetsperspektiv. Eventuella förändringar bör därför värderas i ljuset av den förväntade omställningen av samhället och elsystemet. Till skillnad från en strategisk reserv av dagens utformning, riskerar en så kallad marknadsomfattande effektreserv enligt vår bedömning att försämra elmarknadens funktion och riskerar påverka investeringsförutsättningar för teknikslag såsom vatten och kärnkraft negativt.

En strategisk reserv av nuvarande modell erbjuder enligt Vattenfalls bedömning goda och värdefulla möjligheter att fungera väl genom omställningen av elsystemet och den är relativt enkel att anpassas allteftersom behovet av extra flexibilitet blir tydligare. Samtidigt värnas den befintliga marknaden för flexibilitet.

Vattenfalls bedömning är vidare att med rätt utformade reformer och förbättringar har dagens elmarknad goda möjligheter att skapa incitament att investera i och utveckla ny flexibilitet som bidrar till att upprätthålla tillräcklig effekt i systemet och därigenom alltså motverka behovet av en kapacitetsmekanism.

En korrekt och i möjligaste mån ostörd prissignal för flexibilitet kommer om något att bli än mer värdefull i takt med att elsystemet blir mer decentraliserat och kunderna mer integrerade på marknaden. Vår analys ger också en indikation på att behovet av flexibilitet kommer att variera kraftigt under omställningen av Sveriges elsystem.

Investeringar i flexibilitet är i allmänhet mindre riskfyllda än energiinvesteringar, men det som saknas idag är tillräcklig tydlighet och långsiktighet i hur Svenska kraftnät (Svk) ser på behov och efterfrågan på stödtjänster över tid och hur affärsmodeller och produkter kommer att se ut och utvecklas. Dessa stödtjänster handlas som regel inte på en ren *energy only*-marknad, det vill säga en kapacitetskomponent ingår redan.

Vattenfalls sammanfattande uppmaningar till regeringen:

- Förtydliga att de åtgärder som krävs för att säkerställa försörjningstryggheten genomförs på ett sådant sätt att risken för oönskade och negativa sidoeffekter för den befintliga marknaden för flexibilitet minimeras.
- Vi uppmanar särskilt regeringen att notera de betydande och negativa effekter övergången till en *flödesbaserad kapacitetstilldelning* väntas få för intradagmarknaden. Intradagmarknaden spelar en huvudroll för handeln med flexibilitet i det nordiska systemet, där marknadsaktörerna ges utrymme att handla flexibilitet för att själva reglera obalanser för driftstimmen. Denna justeringsmekanism är nu hotad av en regulatorisk förändring vars konsekvenser för elsystemet enligt vår bedömning inte är fullt genomlyst.
- Tydliggör uppdraget till Svk och betona vikten av att Svk skyndsamt utvecklar marknaderna för stödtjänster i enlighet med förslag från 2021. Det som saknas idag är tillräcklig tydlighet och långsiktighet i hur Svk ser på behov och efterfrågan på stödtjänster över tid och hur affärsmodeller och produkter kommer att se ut och utvecklas. Stödtjänster har i allmänhet dessutom en kapacitetsmarknad redan idag.
- Vi vill även påminna om den roll fjärrvärmens idag spelar för att avlasta det lokala och nationella elsystemet. Denna egenskap bör värderas och värnas genom omställningen.
- Ett beslut om en ny utformning av kapacitetsmekanism för Sverige, utöver en strategisk reserv, bör fattas utifrån en bredare diskussion om styrmedel för nyinvesteringar i produktion och flexibilitet. Förslaget om en bred marknadsomfattande kapacitetsmekanism riskerar enligt vår bedömning försämra förutsättningarna för investeringar i fossilfria kraftslag såsom vattenkraft, kärnkraft och vindkraft.
- Vattenfall förordar därför en strategisk reserv av nuvarande modell som kapacitetsmekanism i det svenska elsystemet. En sådan mekanism erbjuder enligt vår bedömning goda och värdefulla möjligheter att fungera väl genom omställningen av elsystemet, eftersom en strategisk reserv med relativt små ingrepp kan anpassas allteftersom behovet av extra flexibilitet blir tydligare. Samtidigt värnas den befintliga marknaden för flexibilitet då det utgör ett betydligt mindre ingrepp i den befintliga elmarknadens funktion.

Promemorians förslag: Den som är balansansvarig i en uttagspunkt ska betala en avgift till den systemansvariga myndigheten för att täcka myndighetens kostnader

Vattenfall instämmer även i promemorians förslag att den som är balansansvarig i en uttagspunkt ska betala en avgift till den systemansvariga för att täcka kostnaderna för kapacitetsmekanismen.

Då effektreservens uttalade syfte är att bibehålla balansen i elsystemet är en avgift på balansansvariga aktörer det mest rimliga. Avgiftens fördelning så långt det är praktiskt rimligt även följa det uttagsmönster som den strategiska reserven efterfrågas för. Dagens utformning där avgiften tas ut på förbrukning under perioden den 16 november till och med 15 mars under vardagar kl. 06.00–22.00 bedöms vara en rimlig utformning även för nästkommande period.

Med vänlig hälsning

Vattenfall AB



Anja Alemdar

Chef Public & Regulatory Affairs Sweden